ŠALTINIS

Krynica

Biełaruskaja Narodnaja Hazeta

Vychodzić u aŭtorki i piatnicy.

№ 53 (762).
Cana 10 ct.
VILNIA, 5.VII.1940 h.
Hod vydańnia XXII

Padpiska na hod — 5 litaŭ, na paŭhoda — 3 lity. Zahranicu — ŭdvaja daražej.
Abviestki: za 1 mm u tekście 40 ct., za tekstam 30 ct.

Adresas red.-adm.: Vilnius, Pylimo g-vė 1—2, tel. 28-32
Adres red. i admin.: Vilnia, Zavalnaja vul. 1—2.
Redakcyja i administracyja adčyniena 10—14 hadz.
Redaktar pryjmaje 15—16 hadz.

Z dziejnaści „Biel. Centru ŭ Lićvie“

Pačałosia leta. Intensyŭnaść pracy „Biełaruskaha Centru“ spyniajecca. Voś-ža, kančajučy sezon pracy, darečy budzie choćzbolšaha kinuć vokam na tuju pracu, jakuju prarabiŭ Biel. Centr za siem miesiacaŭ svajej pracy ŭ Vilni.

Prad usim Centr niamała papracavaŭ kala svajej samaarhanizacyi. Pierakłaŭ na biełaruski jazyk i nadrukavaŭ statut, nadrukavaŭ siabroŭskija deklaracyi, pravioŭ zapisy siabroŭ, zavioŭ patrebnyja kancylarskija knižki. Heta ŭsio dało mahčymaść systematyčna i arhanizacyjna pracavać.

Arhanizavańnie Biełaruskaj Prohimnazii i pačatkavaj škoły ŭ Vilni, pačatki arhanizavańnia biełaruskich pačatkavych škołaŭ na siale (Mickuny, Adamčuki, Kiena, Turhieli) — heta tak-ža vyniki prad usim pracy Centru.

Da hetaj-ža pracy treba zaličyć tak-ža paśviedčańni roznym biełarusam, patrebnyja im dziela atrymańnia pracy, pašpartaŭ,zapamohaŭ, roznych palohkaŭ i h. d., a tak-ža asabistyja intervencyi ŭradu Centru pierad uładami ŭ spravach mnohich biełarusaŭ.

Biełaruskaha sekcyja pry Litoŭskim Čyrvonym Kryžy niamała zrabiła dobraha dla vilenskaj biednaty pry vydatnaj pracy i starańniach Centru.

Pry Centry paŭstali dźvie sekcyi: katalickaja i pravasłaŭnaja, jakija rupilisia ab patrebach relihijnych biełarusaŭ i ab tym, kab spynić polonizacyju i rusyfikacyju biełarusaŭ. U hetaj halinie zroblena niamała.

Centr pravioŭ ankietu biełaruskich vučycialoŭ. Ankieta vykazała niekalki dziasiatkaŭ kvalifikavanych asob, jakija z vosieni mohuć pracavać u biełaruskich škołach. Vierym, što pry novym narodnym litoŭskim uradzie sprava biełaruskich škołaŭ, sprava navučańnia dziaciej u ich rodnaj movie, sapraŭdy zrušycca z miesca.

Davoli častyja vystupleńni biełaruskich choraŭ (žanočaha i miašanaha) na roznych imprezach Centru tak-ža treba zaličyć da pazytyŭnaj biełaruskaj kulturnaj pracy siarod šyrokich vilenskich masaŭ.

Ab niadzielnikach dajom u hetym numary asobnuju zaciemku. Zaznačajem tut tolki, što niadzielniki hetyja, jakich było bolš dvaccaci i na jakich časta byvała bolš paŭtysiačy asob, majuć sapraŭdy vialikaje kulturnaje značeńnie ŭ žyćci vilenskich šyrokich biełaruskich pracoŭnych masaŭ.

Urešcie, dapamoha z mahistratu dla 12 biełaruskich himnazistaŭ pa 25 litaŭ miesiačna, apłata biełaruskim himnazistam za navuku, dakarmleńnie vučniaŭ, dźvie delehacyi da litoŭskich centralnych uładaŭ i memoryjał da ich ab pałažeńni biełarusaŭ u Lićvie i ab ich kulturnych i inšych patrebach — heta ahułam toje ŭsio, što śviedča ab kankretnaj pracy Centru za siem miesiacaŭ jaho pracy ŭ Vilni.

Jak bačym, Biełaruski Centr sapraŭdy staŭsia centram biełaruskaj kulturnaj i hramadzkaj pracy ŭ Lićvie siarod biełarusaŭ. Astajecca ciapier tolki pažadać, kab hety Centr pry novym narodnym uradzie Litvy pavioŭ kulturnyju pracu siarod pracoŭnych biełaruskich masaŭ nia tolki ŭ Vilni, ale tak-ža i na siale.

M. K.

V. ab. premjera ministr praf. Kreve-Mickevičius viarnuŭsia z Maskvy ŭ Koŭna

Vykonvajučy abaviazki premjera litoŭskaha ŭradu ministr zahraničnych spraŭ praf. Krėvė-Mickevičius, katory na zaprosiny staršyni Rady Narodnych Kamisaraŭ SSSR Mołatava jeździŭ u Maskvu, 3 h. m. viarnuŭsia ŭ Koŭna. U Maskvie premjer Krėvė-Mickevičius mieŭ naradu z staršynioj Mołatavym i zastupnikam kamisara zahraničnych spraŭ SSSR Dekanozavym kanferencyju, jakaja tryvała bolš 2 hadzin.

Pasoł Pozdniakoŭ u Prezydenta Paleckisa

2 lipnia poŭnamocny ministr i nadzvyčajny pasoł Savieckaha Sajuzu ŭ Lićvie Pozdniakoŭ adviedaŭ J. Paleckisa, vykonvajučaha abaviazki Prezydenta Respubliki.

Biesarabija i Bukavina śviatkujuć vyzvaleńnie

Biesarabija i paŭnočnaja častka Bukaviny poŭnaściu ŭžo zaniatyja savieckaj armijaj. Savieckija addziely stajać užo na novaj hranicy z Rumynijaj, jakaja prabiahaje pa race Prut. Nasielnictva-ž Biesarabii i Bukaviny arhanizuje ŭračystyja sabrańni i mitynhi, na jakich śviatkuje vyzvaleńnie z-pad rumynskaje niavoli.

Rearhanizacyja litoŭskaj armii i palicyi

2-ha lipnia sioleta pryniaty zakon ab rearhanizacyi litoŭskaj armii, pavodle jakoha: 1. litoŭskaja armija paddana budzie asnaŭnoj rearhanizacyi i budzie nazyvacca: „litoŭskaj narodnaj armijaj“, 2. u armii ŭvodziacca instytucyi palityčnych kiraŭnikoŭ; 3. u armii stvorany buduć addziely prapahandy; 4. žaŭniery ŭ svabodnym časie atrymajuć prava ŭdziełu ŭ palityčnym žyćci.

U hety samy dzień 2.VII zvolnieny z słužby ŭ armii ŭsie kapelany-duchoŭniki ŭsich vieravyznańniaŭ. Zvolnieny tak ža z armii, na svaju prośbu, hałoŭny kapelan litoŭskaha vojska biskup Matulionis.

Ab zadačach litoŭskaj armii ŭ sučasny mament hałoŭny jejny kamandzier hien. Vitkauskas miž inšym hetak kazaŭ: armija Litvy na vypadak patreby budzie zmahacca za niezaležnaść i volnaść Litvy razam z pryjacielskaj armijaj Savieckaha Sajuzu, zhodna z dahavoram ab uzajemnaj pomačy, bo biaśpiečnaść litoŭskich hranic łučycca z biaśpiečnaściaj Savieckaha Sajuzu. Adnosiny miž armijaj Litvy i SSSR buduć jaknajlepšyja. Armija idzie i budzie iści razam z uradam i hramadzianstvam, tvoračy novaje žyćcio, novuju śvietłuju budučyniu. Rearhanizacyja armii budzie jšci ŭ kirunku pryciahvańnia novych tvorčych siłaŭ i novatvoranaj budučyni Litvy. Dziela taho ad usich kamandzieraŭ i načalnikaŭ vymahajecca jaknajlepšaje vykonvańnie svaich abaviazkaŭ, kirujučysia novym ducham, dyscyplina i viernaść.

2 lipnia ŭviečary ŭ Koŭnie adbyŭsia niekalkatysiačny pachod litoŭskich žaŭnieraŭ z partretami Lenina, Stalina, Mołatava, Varašyłava i z transparentami, na jakich byli vypisanyja hetkija kličy: *„Proč z reakcyjnymi kamandzierami“*, *„Niachaj žyvie tavaryš Stalin, pavadyr ludziej pracy“*, *„Niachaj žyvie 13 savieckaja sacyjalistyčnaja respublika“*. Padobnyja damahańni i kličy vysunuli tak-ža i pastupovyja žaŭniery vilenskaha harnizonu.

Rearhanizacyja adbyvajecca i ŭ palicyi, ab jakoj dyrektar departamantu palicyi zajaviŭ, što paśla źmieny palityčnaha ładu ŭ Lićvie źmianiłasia i palicyja. Raniej jejnaj metaj było baranić režym Smetony i zmahacca z vorahami henaha režymu. Ciapier z palicyjnych radoŭ zvalniajucca niepažadanyja tam asoby i jana budzie baranić narodnuju ŭładu i zmahacca z vorahami narodu, jakija roznymi plotkami i pravakacyjami starajucca pravodzić svaju dziejnaść. Adnej palicyi ciažka budzie zmahacca z henymi vorahami i dziela taho na pomač joj prychodzić narodnaja milicyja, a taksama pavinna pamahać usio śviedamaje hramadzianstva i ŭsie pracoŭnyja masy, kab supolnymi siłami zmahacca z złom i roznymi pieraškodami na našym šlachu da śvietłaj budučyni.

„Нядзельнікі“ Беларускага Цэнтру ў Ліцьве

(за час ад 25 лютага да 23 чэрвеня 1940 году ўключна).

Праз усю другую палавіну зімы, усю вясну і блізу аж да палавіны лета адбываліся ў Беларускім Цэнтры ў Ліцьве (Вільня, Дамініканская 3) агульна даступныя, папулярныя лекцыі і канцэрты, якія ўсе коратка называлі „нядзельнікамі“. Гэта асьветная дзейнасьць знайшла самае шырокае зразуменьне сярод народных гушчаў Вільні. Апошні такі „нядзельнік“ адбыўся ў нядзелю 23 чэрвеня і на ім скончыліся нядзельнікі перад летнімі вакацыямі наагул. Дзеля гэтага добра зрабіць сабе падрахунак усяе акцыі „нядзельнікаў“, заданьнем якіх было здавальваньне культурных і асьветных патрэбаў шырокіх кругоў насельніцтва Вільні, знаёміць іх з прошласьцю і сучаснасьцю беларускага народу, а так жа з новымі ўмовамі сумеснага, добрасуседзкага жыцьця з народам літоўскім. Аб характары ўсяе дзейнасьці найлепш сьведчаць тытулы „нядзельнікаў“, састаўленыя ў парадку хронолёгічным, так як яны адбываліся адзін па другім. Вось яны:

1. 25 лютага 1940 г. нядзельнік з рэфэратам дыр. Беларускай Гімназіі ў Вільні Ад. Станкевіча на тэму: „Магчымасьці беларускай культурнай працы ў Ліцьве“ і канцэртам новасарганізаванага Мешанага Хору Бел. Цэнтру пад кір. П. Родзевіча.

2. 3 сакавіка 1940 г. Канцэрт Беларускай Песьні ў выкананьні Мешанага Хору Бел. Цэнтру ў Ліцьве пад кір. П. Родзевіча і Жаноцкага Хору пад кір. Ольгі Фёдаравай. У міжчасе рэфэрат мгра Я. Шутовіча на тэму: „Шляхі Беларускай Літаратуры“.

3. 10 сакавіка 1940 г. — нядзельнік з рэфэратам інж. Ад. Клімовіча на тэму: „Літоўская гаспадарка“.

4. 17 сакавіка 1940 г. нядзельнік з рэфэратам інж. Ад. Клімовіча на тэму: „Земельная рэформа ў Ліцьве“.

5. 25 сакавіка 1940 г. — нядзельнік — ІІ-гі Канцэрт Беларускай Песьні ў выкананьні Мешанага і Жаноцкага Хораў Бел. Цэнтру і сцэнічны абразок Янкі Купалы „На папасе“. У гэты-ж дзень стараньнем Бел. Цэнтру была сарганізавана Вялікадная беларуская радіоперадача ў апрацаваньні д-ра Я. Малецкага.

6. 31 сакавіка 1940 г. нядзельнік з рэфэратам мгра Я. Шутовіча на тэму: „Сучасная беларуская літаратура“. Пасьля рэфэрату папулярны канцэрт на скрыпцы з паясьненьнямі ў выкананьні праф. Бел. Гімназіі А. Егера.

7. 7 красавіка 1940 г. нядзельнік з рэфэратам праф. Ст. Любіч-Маеўскага на тэму: „Адкуль узяліся палякі ў Ліцьве і Беларусі“.

8. 14 красавіка 1940 г. нядзельнік з рэфэратам мгра М. Пяцюкевіча на тэму: „Беларуская Белая Кніга“.

9. 21 красавіка 1940 г. нядзельнік з рэфэратамі а) праф. Ст. Л.-Маеўскага на тэму: „Беларусь і Літва перад Сусьветнай вайной“ і б) д-ра Я. Малецкага на тэму: „Заразныя хваробы як найбольшы вораг насельніцтва ў вайне“.

10. 28 красавіка 1940 г. нядзельнік з праграмай: а) рэфэрат мгра М. Пяцюкевіча на тэму: „Беларускія Вялікодныя звычаі“, б) „Беларускія валачобнікі“ — абразок у апрацаваньні д-ра Я. Малецкага, с) Скрыпічны канцэрт прысьвячаны творчасьці П. Чайкоўскага, у выкананьні праф. А. Егера пры акомпан'яманце грам. Рэшке.

11. 2 мая 1940 г. нядзельнік з рэфэратам праф. Л.-Маеўскага на тэму: „Польская нацыянальная дзяржаўная палітыка на беларускіх і літоўскіх землях“.

12. 4 мая 1940 г. Канцэрт-Баль у выкананьні Мешанага і Жаноцкага Хораў Бел. Цэнтру ў Ліцьве.

13. 5 мая 1940 г. нядзельнік з рэфэратам праф. В. Іваноўскага на тэму: „Пачаткі беларускага адраджэнскага руху ў Пецярбурзе“.

14. 12 мая 1940 г. нядзельнік з рэфэратам а) рэд. Я. Найдзюка на тэму: „Галоўныя шляхі бел. адраджэнскага руху“, б) канцэртная частка.

15. 13 мая 1940 г. рэфэрат праф. Ст. Л.-Маеўскага на тэму: „Ад вайны да вайны“.

16. 19 мая 1940 г. „Вечар вучня“ ў выкананьні вучняў Беларускае Гімназіі ў Вільні (прадстаўленьне абразка „Пасланец“), прамова дырэктара Гімназіі Ад. Станкевіча і часьць канцэртная.

17. 23 мая 1940 г. Акадэмія ў чэсьць Маткі: рэфэрат дыр. Ад. Станкевіча на тэму: „У сьвята Маткі“, Канцэрт Беларускай Песьні ў выкананьні Жаноцкага Хору пад кір. О. Фёдаравай.

18. 26 мая 1940 г. Акадэмія ў чэсьць Фр. Багушэвіча. Рэфэрат прачытаў мгр Я. Шутовіч, дэклямацыі твораў Юбіляра ў выкананьні Ю. Монвіда, Булгака і д-ра Я. Малецкага і хоравая часьць у выкананьні Жаноцкага Хору пад кір. О. Фёдаравай.

19. 9 чэрвеня 1940 г. нядзельнік з рэфэратамі на тэму: а) „Сухоты і барацьба з імі“ — д-ра Малецкага і б) „Беларускае жыцьцё ў Латвіі“ — М Дзямідава.

20. 16 чэрвеня 1940 г. нядзельнік з рэфэратам М. Дзямідава: „Беларускае жыцьцё ў Латвіі“ (другая часьць).

21. 23 чэрвеня 1940 г.: а) экскурсія Беларускага Цэнтру (27 асоб) на выстаўку літоўскага выяўленчага мастацтва, б) нядзельнік з рэфэратам М. Івашкі на тэму: „Ці можа згінуць нацыя?“

З. З.

Pomač b. palityčnym viaźniam

Vilenski addzieł Kamitetu Pomačy Palityčnym Viaźniam, tak jak i Centralny Kamitet u Koŭnie, pravodzić šyrokuju akcyju źbirańnia achviaraŭ na pomač b. palityčnym viaźniam. U Vilni za niekalki dzion sabrana 2983 lity i 18 centaŭ. Akcyja źbirańnia achviaraŭ dalej pradaŭžajecca i Kamitet zaklikaje ŭsio hramadzianstva padtrymać jaje. Achviary pryjmaje i rejestruje palityčnych viaźniaŭ Kamitet Pomačy Viaźniam u svaim pamieškańni ŭ Vilni pry Benedyktynskaj vulicy 2, ad hadziny 11 da 13 i ad hadziny 17 da 19.

Naznačeńni

Aktam Prezydenta Respubliki naznačany *Stasys Pupeika* ministram kamunikacyi, a *Ludvik Gira* — hieneralnym sakratarom ministerstva aśviety. *Jonas Karosas* naznačany referentam kancylaryi Prezydenta Respubliki.

Jazep Najdziuk

8)

Biełaruś žyła i budzie žyć

Najbolš vostry praśled pryjšłosia pieražyvać biełarusam u Polskaj Rečypaspalitaj tady, kali ŭładu ŭziali ŭ svaje ruki piłsudčyki i kali na biełaruskich ziemlach palitykaj kiravali Meyštovič, Kostak-Biernacki, Bacianski i im padobnyja polskija šovinisty. Jany biazžałasna likvidavali ŭsie biełaruskija arhanizacyi, jak „Hramadu“, „Zmahańnie“, Tavarystva Biełaruskaje Škoły, Biełaruski Instytut Haspadarki i Kultury, Sajuz Biełaruskich Vučycialoŭ, Biełaruski Haspadarski Źviaz, Biełaruski Nacyjanalny Kamitet i inšyja, a tak ža zakryvali biełaruskija hazety i časapisy, biełaruskija škoły, kooperatyvy, nie dajučy nijakaj mahčymaści nia tolki palityčnaj, ale i kulturna-aśvietnaj pracy. Za čytańnie biełaruskich časapisaŭ, knižak, za naležańnie da biełaruskich arhanizacyjaŭ sypalisia vostryja kary i humovyja pałki. Z 8-mi biełaruskich siarednich škołaŭ astałasia tolki adna himnazija ŭ Vilni. Polonizacyja pravodziłasia nia tolki praz škoły, urady, specyjalnyja polskija arhanizacyi i kaścioł, ale i praz carkvu. Adnačasna pašyrałasia demaralizacyja, pravakacyja i dyversija. Vastrohi-ž zapaŭnialisia sotniami, tysiačami i dziesiatkami tysiač biełarusaŭ, katoryja trymalisia svajho biełaruskaha pierakanańnia, svajho jazyka, svaje kultury i nie paddavalisia polonizacyi. Aprača taho sotni i tysiačy biełarusaŭ byvali ssyłanyja ŭ addalenyja miascovaści ad svaich rodnych kutkoŭ, kab takim čynam nie mahli jany pravodzić nijakaje biełaruskaje dziejnaści. Pazbaŭlenyja byli faktyčna tak-ža biełarusy pravoŭ kuplać ziamlu, być vybranymi i zasiadać u samaŭradavych instytucyjach, a vybary ŭ Sojm i Senat hetak adbyvalisia, što biełarusam ciažka było navat dumać ab tym, jak by tam mieć svaich pradstaŭnikoŭ. I tak, kali ŭ 1922 h. biełarusy mieli ŭ polskim parlamencie 14 svaich pradstaŭnikoŭ, dyk paśla nia mieli nivodnaha. Urešcie dachodziła da taho, što moładź biełaruskaja navat na vioskach nia mieła mahčymaściaŭ schadzicca na viaskovyja tavaryskija viečaryny i śpiavać biełaruskija pieśni. Siarod biełaruskaje intelihiencyi, rabotnikaŭ i sialan uściaž pašyrałasia biezraboćcie, halita i biada, bo biełarusaŭ nidzie nie chacieli pryjmać na pracu, uvažajučy ich za nialojalnych.

Nie zvažajučy na niazvyčajna ciažkaje pałažeńnie, biełarusy nia zyjšli z šlachu apazycyi, bo polskija ŭłady nivodnaha biełaruskaha damahańnia, nivodnaje biełaruskaje prośby nie zdavolili, choć u polskich zakonach usiudy havaryłasia ab šyrokich svabodach i h. d. Tak naprykład, biełarusy ŭ 1927, 1928 i 1929 hadoch, jak było śćvierdžana ŭ Vilenskim Akružnym Sudzie 30.XII.1937 hodu, padali polskim školnym uładam deklaracyjaŭ na 1129 biełaruskich pačatkavych škołaŭ (treba viedać, što na adnu škołu treba było padpisacca baćkom najmienš 40 dziaciej), adnak i małoj častki hetaha liku škołaŭ biełarusy nie atrymali.

Z apazycyjnaha šlachu nia źbiŭ biełarusaŭ i strašny kancentracyjny łahier Kartuskaja Biaroza, bo heny taktyčny apazycyjny šlach, možna skazać, staŭsia hałoŭnym šlacham biełaruskaje adradženskaje pracy. Apazycyja, apazycyjnyja vystupleńni biełaruskich arhanizacyjaŭ, partyjaŭ, časapisaŭ, pasłoŭ, dziejačoŭ adnosna polskaje palityki pryciahvali navat niaśviedamych biełaruskich sialan da biełaruskaha adradženskaha ruchu, bo jany čuli z biełaruskaha boku abaronu svaich intaresaŭ, svajho narodu i kraju. I naadvarot, kožnaha palanofiła śviedamy biełarus sielanin hatoŭ byŭ hnać kijem. Apazycyja ŭ družnaj pary išła z samatužnaj kulturnaj, vydavieckaj, aśvietnaj i ŭśviedamlenčaj biełaruskaj pracaj i ŭzmacoŭ-

Načalnik Kazanavičius ab aktualnych spravach Vilni

Načalnik miesta Vilni i paviètu A. Kazanavičius painfarmavaŭ pradstaŭnikoŭ presy, što ciapier u Vilni zabaronieny ŭsiakija sabrańni biez dazvołu Načalnika i što jak arhanizatary, tak i ŭčaśniki schodaŭ biez dazvołu buduć karacca. U spravie pracy načalnik Kazanavičius skazaŭ, što paadzinočnym asobam, katoryja da jaho zvaročvajacca, nikomu ciapier pracy nie daje, a robiacca pryhataŭleńni, kab ahułam biezraboćcie źlikvidavać, ab čym asabliva starajecca ministerstva pracy. U chutkim časie budzie pačata šyrokaja akcyja paradkavańnia daroh i budzie ŭznoŭlena praca pry budovie hydraelektroŭni ŭ Turniškach. Načalnik zaznačyŭ, što prykra jamu, što mima vialikaha palityčnaha pieravarotu ŭ Vilni astalisia jšče nacyjanalnyja antahanizmy. Najvažniejšaj spravaj Vilni jość salidarnaść narodnaściaŭ i nia moža być schodaŭ ci prafesijanalnych sajuzaŭ nacyjanalnych, bo niama intaresaŭ nacyjanalnych, a jość tolki supolnyja intaresy ŭsich. U kancy načalnik Kazanavičius zajaviŭ, što litoŭski jazyk jość jazykom dziaržaŭnym i dziela taho ŭsie ŭradaŭcy pavinny hety jazyk znać. Vilency-ž pavinny z davieram čakać dalejšych pracaŭ uradu, jakija ŭ chutkim časie buduć vidočnyja i usimi adčutyja.

Da historyi zmahańniaŭ za biełaruskuju movu

Protokół Vypiska

posiedzenia Rady Wileńskiej Izby Rolniczej, adbytego w dniu 15 lutego 1936 r. w lokalu Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Obecni pp.: Wicewojewoda Wileński M. Jankowski, Inspektor Min. Rol. i Ref. Roln. Z. Krzyżewski, Radca Min. Roln. i Ref. Rol. E. Grąbczewski, Naczelnik W-łu Rol. i Ref. Rol. Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego T. żemoytel, Kierownik Oddziału Rolnictwa Urzędu Wojew. Wileńskiego J. Tędziagolski, przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego Nowogródzkiego W. Stanisławski, przedstawiciel Związku Izb i Organizacyj Rolniczych R. P. Dyr. S. Miklaszewski oraz 47 radców Izby według listy obecności. — Nieobecni radcowie pp. R. Kraus, F. Piasecki nieobecność swoją usprawiedliwili.

O godz. 10 min 30 prezes Izby Czesław Krupski otwiera posiedzenie Rady... Na sekretarzy posiedzenia powołuje Pan Prezes inspektora K. Niewiarowicza-Szczytta, inż. Ihnatowicza i p. Irenę Kliksównę...

P. Łapyr przypomina o zgłoszonym dawniej swoim wniosku w sprawie wydawania broszur popularnych w języku białoruskim. Obecnie wniosek ten wznawia i uzasadnia zarówno względami praktycznemi jak i taktycznemi...

P. Gen. żeligowski zajmuje przychylne stanowisko w sprawie wydawnictw popularnych w języku białoruskim.

P. Ruszczyc... co do wydawnictw popularnych w języku białoruskim wnosi o przekazanie (wniosku— red.) do Komisji Oświatowej celem rozpatrzenia.

P. Łapyr uważa, że padobne załatwienie sprawy jest utrąceniem wniosku i należy, by Izba otwarcie się w tej sprawie wypowiedziała, gdyż połowiczne załatwienie jest nieuczciwe i niemęskie.

Prezes za użyte wyrażenia przywołuje p. Łapyra do porządku.

Za odesłaniem do Komisji Oświatowej wniosku p. Łapyra: „na str. 12 budżetu (Dz. I. R. 2 § 8 p. 6) po wyrazach „wydawnictwa popularne" dodać „w języku polskim i białoruskim", — wypowiedziało się 17 głosów za, 11 przeciw przy 1 wstrzymującym się.

Prezes proponuje, by po wydaniu opinji przez Komisję Oświatową wniosek ten na Radę nie wracał, lecz został załatwiony przez Zarząd, co Rada aprobuje...

O godz. 22 min. 30 Prezes zamknął posiedzenie.

Członkowie Zarządu: (—) Kamiński Wł.
(—) E. Tauroginski
Przewodniczący: (—) Czesław Krupski.

Radny B. Łapyr — pavietavy ahranom u Hłybokim, dastaŭ paśla hetaha ad vajavody Bacianskaha vostraje „upomnienie", a ŭrešcie, na viasnu 1939 h., byŭ zusim zvolnieny z zajmanaha stanovišča pavietavaha ahranoma.

Stahodździe Horackaha sielska-haspadarčaha instytutu

Biełaruski sielskahaspadarčy instytut ŭ Horkach rychtujecca sioleta adznačyć stahodździe svajho isnavańnia, jakoje spaŭniajecca vosieńniu.

Hory-Horacki sielskahaspadarčy instytut — heta adna z najstarejšych u Sajuzie sielskahaspadarčych navučalnych ustanovaŭ. Jon byŭ adkryty 28 źniŭnia 1840 hodu jak pieršaja sielskahaspadarčaja navučalnaja ŭstanova ŭ Rasiei.

Za 100 hod tut padrychtavana značnaja armija specyjalistaŭ sielskaj haspadarki—ahranomaŭ, zootechnikaŭ, inžynieraŭ-ziemlaŭparadčykaŭ, ahrachimikaŭ hlebaznaŭcaŭ, melioratoraŭ, lesavodaŭ i vialikaja kolkaść specyjalistaŭ masavych kvalifikacyjaŭ. Z ścien instytutu vyjšli takija vydatnyja dziejačy sielskahaspadarčaj navuki, jak akademik Ivanoŭ, zasłužany dziejač navuki prafesar Kičunoŭ i inš. Mnohija skončyŭšyja Horacki instytut paśla Kastryčnickaj revalucyi stali akademikami, prafesarami, dacentami, navukovymi rabotnikami daśledčych instytutaŭ i vopytnych stancyjaŭ. Siarod ich treba adznačyć deputata Viarchoŭnaha Savieta RSFSR — doktara techničnych navuk I. I. Ahroskina, akademika V. N. Łubiaka i inš.

Za hady paśla Kastryčnickaj revalucyi instytut daŭ sacyjalistyčnaj sielskaj haspadarcy 2.518 specyjalistaŭ vyšejšaj kvalifikacyi i padrychtavaŭ bolš 10.000 čałaviek masavych kadraŭ dla kałhasaŭ, saŭhasaŭ i MTS. Mnohija z ich za vydatnyja dasiahnieńni ŭ halinie sacyjalistyčnaj sielskaj haspadarki ŭznaharodžany ordenami i medalami Sajuzu SSR.

Za hady savieckaj ułady instytut značna vyras i ŭzmacnieŭ. Pabudavany novyja vučebnyja karpusy, studenckija internaty, žyłyja damy i t. d. Zakładzieny novyja pitomniki, bataničny i dendrolohičny sady, jakija karystajucca vialikaj viadomaściu pa svajmu sastavu raślin. Instytuckaja biblijateka ličycca adnej z lepšych siarod biblijatek sielskahaspadarčych VNU. Jana pavialičyła svoj knižny fond z 17 tys. tamoŭ da 400 tys.

U sučasny momant instytut składajecca z piaci fakultetaŭ i dvuch addziełaŭ, jość 31 katedra, vučebnyja kabinety i laboratoryi, nieabchodnyja dapamožniki, aparatura, u poŭnaj miery zabiaśpiečvajučyja dobruju arhanizacyju vučebnaha pracesu i daśledčaj raboty. Kalektyŭ navukovych rabotnikaŭ naličvaje 97 čałaviek, u liku jakich dva akademiki, dva siabry-karespandenty Akademii navuk BSSR, 10 prafesaraŭ, dva doktary sielskahaspadarčych navuk.

Stvorana vialikaja vučebnaja haspadarka, jakaja maje 1.000 hektaraŭ ziamli, značnuju kolkaść parodzistaj žyvioły, naviejšyja sielskahaspadarčyja mašyny. Aprača taho jość rad dapamožnych pradpryjemstvaŭ — elektrastancyja, łaźnia, pralnia, stałovaja, bolnica.

(„Звязда", № 143)

vała biełaruski adradženski ruch. Biełaruskaja moładź rvałasia da biełaruskaje pracy, da biełaruskaje knižki, hazety. U mnohich miascoch planova pravodziła akcyju bajkotu tytunu i harełki, kab asłabiać dachody polskaha skarbu. Viedamy jość vypadak u Horadzieščynie kala Alekšyc, dzie sprava bajkotu harełki tak vostra była pastaŭlena, što kali na adnym viasielli harełka znajšłasia, dyk moładź zaraz-ža zažadała viarnuć jaje ŭ kramu, bo inačaj, kazali chłapcy, chatu raźbiarom. I kali haspadar viasiella hetaha damahańnia nia vykanaŭ, dyk moładź sapraŭdy chatu razabrała. U inšych miascovaściach da pjanicaŭ byŭ tasavany bajkot.

Słovam, biełaruskaja śviedamaść, nia hledziačy na ciažkija abstaviny i roznyja pieraškody raźvivałasia. U henym ciažkim pałažeńni, u vastrohach i kanctabierach, raśli i raźvivalisia biełaruskija piśmienniki i paety, jak Maksim Tank, Michaś Mašara, Siarhiej Chmara, Vasilok, Ivers, Ahniačviet, Piestrak i inšyja, jakich tvorčaść navat polskija litaraturaviedy acaniajuć vielmi vysoka. Razrastalisia i rady biełaruskich kulturnych pracaŭnikoŭ i zmaharoŭ. Razrost heny nie mahła spynić navat Kartuskaja Biaroza, jakoj z uvahi na toje, što mnie pryjšłosia asabista tam pabyvać, chaču paśviacić krychu ŭvahi.

Kartuskaja Biaroza—heta była strašnaja katoŭnia ludziej, adkul tyja, što tam daŭžej siadzieli, vychodzili kalekami. Kartuskaja Biaroza budzie zaŭsiody plamaj u historyi Polščy. Ale treba skazać, što budučy ŭ Biarozie, pryjšłosia pieražyć i chviliny miłyja. Miła było asabliva spatykacca z biełarusami, pryjemna było pasznavacca z tavaryšami supolnaje niadoli i śćvierdzić, što tam byli ŭ henaj niekalki tysiačnaj hramadzie i salidarna ciarpieli i biełaruskija rabotniki i biełaruskija sialanie i biełaruskija intelihienty. Naharodaj-ža zapraŭdnaj za ŭsio było spatkańnie, jakoje zrabiła ŭsim biarozaŭcam nasielnictva, sialanstva, kali my 18 vieraśnia 1939 hodu, u časie, jak pad niamieckim i savieckim naciskam Polšč razvalvałasia, vyjšli z Biarozy. Heta byli sceny, jakija ciažka apisać i pradstavić. Sialanie z usich staron biehli da darohi, jakoj išoŭ vializarny, niekalka-tysiačny pachod biarozaŭcaŭ, i niaśli kožny, chto što mieŭ najlepšaha: adny biehli z małakom i z chlebam, druhija z miasam i ahurkami, trecija z jablykami i hrušami, inšyja z miodam i syram, i ŭsio heta addavali, kab tolki paciešyć, kab padtrymać paciarpieŭšych i zmučanych biarozaŭcaŭ. Nia raz prychodziłasia bačyć i ślozy, jakimi ablivalisia žančyny, spatykajučy viaźniaŭ z Biarozy. Nie zabudnym-ža budzie spatkańnie na adnym z mastoŭ. Idučy z Biarozy razam z ukraincami, nam, biełarusam, chvalačym haścinnaść tamašnich ludziej, pryjšłosia dyskutavać ab nacyjanalnaści nasielnictva z vokruhu Biarozy. Ukraincy kazali, što tam žyvuć ukraincy, a my, — što biełarusy. Končyŭsia hety spor tym, što pastanavili zapytacca samych žycharoŭ, tamašnich sialan. I voś zdalok bačym, što pry moście stajać maładyja sialanie z vintoŭkami. Dachodzim da ich bližej i pytajemsia:

— Chto vy, hramadzianie?

— A my — kažuć nam — Biełaruski Kamitet i pilnujem, kab nichto nie ŭzarvaŭ mostu.

Hety prosty adkaz i fakt, što paśla 20-cihodniaha polskaha panavańnia i polonizacyi biełarusy zaraz-ža patrapili sarhanizavacca i ŭziać u ruki aružža, a takža, što ŭsiudy badaj zaraz-ža paśla razvału polskaje ŭłady stvaryli samaŭrady, jakija trymali ład i paradak, a taksama i henyja ŭračystyja spatkańni vyrazna śviedčać, što biełaruskaja śviedamaść vielmi vysaka ŭzrasła. A heta jość zaruka, što narod naš biełaruski zahoić usie rany, što jon budzie žyć.

Što čuvać na frontach i ŭ palitycy

Na mižnarodnaj palityčnaj arenie, a taksama i na frontach apošnimi dniami, jak byccam, krychu ściśeła. Praŭda, dalej niemcy bambardujuć Anhliju, a anhlijcy Niamieččynu i Italiju i jaje kalonii. Adbyvajecca vajna i na mory miž siłami anhlijcaŭ z adnaho boku, a niemcaŭ i italjancaŭ z druhoha boku. Laciać bomby, valacca samaloty, tonuć karabli, padajuć zabityja i ranienyja, ale nie ŭ takim raźmiery, jak było dahetul i nie ŭ takim raźmiery, jak hetaha spadziajucca ŭsie ŭ akančalnaj razyhryŭcy niemcaŭ i italjancaŭ z anhlijcami. Pakul što heta akančalnaja razyhryŭka nie pačałasia, ale moža pačacca ŭ kožnuju chvilinu, choć niekatoryja kažuć, što mahčyma, što niemcy raniej čymsia zaatakavać Anhliju, ci lepš kažučy, jaje astravy, prad hetym zachočuć **zabrać Gibraltar i niekatoryja abšary Francyi i Anhlii ŭ Afrycy.** Dziela hetaha byccam i hurtujuć niemcy svaje siły na hranicy Hišpanii. U samoj Hišpanii tak-ža raźvivajucca vajennyja nastroi i damahańni Gibraltaru i pašyreńnia hišpanskich kalonijaŭ u Afrycy.

Tymčasam Anhlija, čakajučy hieneralnaj ataki niemcaŭ, uściaž jašče **šukaje sabie pamačy i sajuźnikaŭ** i štoraz bolš mabilizuje žaŭnieraŭ. Ahułam u Anhlii paklikana ciapier u vojska 4 miljony ludziej. Mahčyma, što **ŭnutry Anhlii nastupiać vialikija źmieny,** bo pracoŭnyja masy rašuča damahajucca vystupleńnia z uradu Chemberlain'a, Halifaksa i inšych ichnich staronnikaŭ, tvarcoŭ parazumleńnia niamiecka-francuska-anhlickaha ŭ Miunchienie.

Ci zdabudzie sabie sajuźnikaŭ Anhlija zahranicaj, ciažka skazać, bo viestki apošnija vielmi supiarečnyja. Voś naprykład, jość viestka, što **Złučanyja Štaty Pnč. Ameryki strymajuć dastavu aružža i vajennych mataryjałaŭ u Anhliju.** Adnačasna-ž jość viestki, što vajenny ministr Zł. Štataŭ Ameryki, u svajej pramovie ŭ Senacie **damahaŭsia bolšaje aktyŭnaści amerykancaŭ, padtrymańnia Anhlii** i ŭviadzieńnia abaviazkavaje vajskovaje słužby ŭ Amerycy. Toj-ža ministr zajaviŭ byccam, što **Ameryka jašče sioleta ŭmiašajecca ŭ vajnu.**

Amerykanskaja presa vielmi mnoha miesca paśviačaje sučasnaj vajnie i šyroka abhavarvaje **dalnievidnuju palityku SSSR i rol Anhlii ŭ ciapierašnim jaje spatkańni z Niamieččynaj. Ab Italii** amerykanskija hazety pišuć, **što jana dahetul uciakaje ad bolšych spatkańniaŭ z anhlickimi siłami** i što za 4 tydni jana nia moža pachvalicca nie adnej pieramohaj i što navat **pałažeńnie italjancaŭ u Abisynii i Libii pahoršyłasia** z pryčyny buntaŭ tamašnich žycharoŭ i nalotaŭ anhlickich samalotaŭ.

Japonskija hazety pišuć, što **miž Anhlijaj i Złučanymi Štatami Ameryki nastupiła parazumleńnie, skiravanaje suproć Japonii,** katoraja, jak my ŭžo pisali, choča chutka kančyć vajnu z Kitajem i nadta mocna cikavicca anhlickimi, francuskimi i halandzkimi kalonijami ŭ Azii. Razrost-ža Japonii mocna nie padabajecca Zł. Statam Ameryki, jakija pačali ŭžo navat hurtavac svoj flot niedaloka Japonii.

Ahulnuju ŭvahu pryciahvaje i pałažeńnie na Bałkanach. Byli **ŭžo viestki ab aružnych sutyčkach miž rumynami a madziarami i baŭharami.** Pašla hetyja viestki byli zapiarečanyja. U suviazi z pałažeńniem na Bałkanach zvaračvajuć uvahu na pajezdku delehataŭ baŭharskaha ŭradu ŭ Maskvu, dzie jany majuć adviedać sielska-haspadarčuju vystaŭku i mahčyma, što buduć mieć hutarki na temy palityčnyja z pradstaŭnikami SSSR, jaki ciapier na Bałkanach adyjhryvaje vialikuju rol.

Rep.

Užo pačalisia

PRYHATAVAŬČYJA KURSY

da ekzaminaŭ uva ŭsie klasy Biełaruskaj Prohimnazii.

Zainteresavanyja karystajcie z akazii. Dakładnyja infarmacyi ab kursach možna atrymać u kancylaryi Prohimnazii ad 10-12 hadz. štodzień z vyniatkam sierady.

Kuplajcie knižycu

UŁ. KAZŁOŬŠČYKA
KAZIUK NA KIRMAŠY
Cana 20 centaŭ.
Kupić možna ŭva ŭsich vilenskich kijoskach.

Usiakuju biełaruskuju knižku, BIEŁARUSKIJA PAŠTOŬKI, hazetu najtaniej i najchutčej dastaniecie ŭ biełaruskaj
kniharni „Pahonia"
Vilnia, Zavalnaja vulica № 1.
VILNIUS, Zavalinė g-vė 1.

VOKAM PA ŚVIECIE

Saviecka-finski handlovy dahavor, padpisany 28 červienia sioleta ŭ Maskvie, pavodle zajavy finskaha ministra handlu akančalna likviduje ŭsie pieraškody ŭ adnosinach miž SSSR i Finlandyjaj. Pavodle henaha dahavoru Finlandyja budzie dastaŭlać Savietam elektryčnyja aparaty, valaviany drot, škuru, celulozu, masła, miasa i inšyja pradukty, a Saviecki Sajuz budzie dastaŭlać Finlandyi pšanicu, jačmień, naftu, bavoŭnu, tytun i inš. tavary.

U Łatvii i Estonii ŭva ŭsich škołach buduć uviedzieny abaviazkavyja lekcyi rasiejskaha jazyka.

Nutranaja pazyka raspisana ŭ SSSR na sumu 8 miljardaŭ rubloŭ. Pazyka apracentavana na 4 pracenty i praznačana na dalejšy razvoj haspadarki i abaronnaści SSSR. Vykuplivańnie pazyki adbyvajecca ŭ chutkim paradku z vialikim entuźjazmam.

Usieamerykanskaja kanferencyja, jakoj prydajuć vialikaje značeńnie, adbudziecca 20 lipnia ŭ Havańnie.

Nacyjanalnuju japonskuju palityčnuju arhanizacyju tvoryć viedamy kniaź Konoe, kab zaŭładać vysokaniespakojnaj nutranaj i vonkavaj sytuacyjaj, u jakoj znajšłasia Japonija.

Japonski ministr Sato vyjechaŭ u Berlin dziela praviadzieńnia tam hutarak u spravie kalonijaŭ Halandyi, Francyi i Anhlii ŭ Uschodniaj Azii.

1177 japonskich samalotaŭ bambardavała Čung-King— novuju stalicu Kitaju — ad 20.V da 16.VI. Za heny čas Kitajcam udałosia źbić 29 japonskich samalotaŭ i uškodzić 40 samalotaŭ. Japoncam kaštavali hetyja bambardavańni 11,003,000 dolaraŭ, a straty Kitaju abličajuć na 461,801 dolaraŭ.

Pavadyr Kitajcaŭ Čan-Kaj-Sek skazaŭ 21.VI pramovu, u jakoj zajaviŭ, što choć japoncy ŭsimi siłami chočuć jaknajchutčej pieramahčy Kitajcaŭ i zakončyć vajnu, adnak heta im nie ŭdasca.

Niemcy vyježdžajuć z zaniataje Savietami Biesarabii i paŭnočnaj Bukaviny ŭ Niamieččynu na asnovie dahavoru raniej zroblenaha miž SSSR i Niamieččynaj.

Złučanyja Štaty Pnč. Ameryki pastanavili stvaryć pancyrny vajenny korpus, u skład jakoha ŭvojdzie 1400 tankaŭ, 300 harmataŭ i 13,000 aŭtomatyčnych i poŭaŭtomatyčnych ružjaŭ.

Ambasadar SSSR Majski ŭ Londanie 2 h. m. adviedaŭ anhlickaje ministerstva zahraničnych spraŭ i mieŭ naradu z viceministram Butleram.

Hitler, jak padajuć hazety, u chutkim času maje skazać vialikuju palityčnuju pramovu.

Razłam u francuskaj armii pradaŭžajecca, asabliva heta vidać u Syryi, kudy vyjechaŭ hien. Weygand i dzie adna častka armii zhadžajecca z mirnaj palitykaj francuskaha ŭradu, a druhaja choča dalej vajavać i stalć pa staranie hien. de-Goll, katory arhanizuje svaje francuskija lehijony ŭ Anhlii. Bolšaść adnak francuskaj armii, na čale z hien. Mittelhauser, padparadkavałasia ŭradu, a mienšaść pierajšła hranicu i złučajecca z anhlijcami ŭ Palestynie. Tudy tak-ža pierajšło z francuskaj armijaj ŭ Afrycy kala 5000 pałakoŭ.

U samaj Francyi, pavodle zajavy hien. Weygand'a, jašče 5 dzion pasła padpisańnia miru na linii Maginota vajavała 22 tysiačy francuzaŭ, dziela taho, što ich nia možna było paviedamić ab miry. Hien. de-Goll havoryć, što ŭ Francyi zmahańnie miž niekatorymi addziełami francuskaj armii i niemcami idzie dalei, bo henyja addziely nie zhadžajucca na mir.

U francuskim ŭ uradzie majuć byccam adbycca novyja źmieny, jakija dapuściać da ŭłady francuskich fašystaŭ na čale z takimi palitykami, jak de-La-Roque, Dariot, Laval, Marquet. Adnačasna niemcy pašyrajuć siarod francuzaŭ nacyjanal-sacyjalistyčnyja idei i antyžydoŭskuju ahitacyju, pad upłyvam jakoj u niekatorych rastaranach u Paryžy vyviešany plakaty z napisam: „žydoŭ nie absłuhoŭvajem."

Dahavor ab uzajemnaj pomačy miž Bałtyckimi dziaržavami skasavali Litva, Estonija i Łatvija, jak supiarečny z dahavoram ab uzajemnaj pomačy hetych dziaržaŭ z SSSR.

Pasoł Juhasłavii dr. Gavryłovič z svaimi ŭradaŭcami vyjechaŭ u Maskvu.

U Hišpanii vykryty zhavor, nakiravany suproć hien. Franko.

Słavoj-Składkoŭski — b. polski premjer z niekatorymi polskimi ministrami ŭciok byccam z Rumynii, dzie byŭ jon internavany.

Žyćcio u Vilni i Kraju

Kamunistyčnamu Sajuzu Moładzi pravodzić svaju dziejnaść dazvoliŭ ministr nutranych spraŭ 28.VI.40 h Sajuz hety chutka pačnie vydavać svoj časapis p. n. „Komjaunimo Tiesa" (Kamsamolskaja Praŭda)

20 miljonaŭ litaŭ u časie ad 1928 da 1930 hodu ŭrad u Lićvie vypłaciŭ roznym relihijnym instytucyjam. Sučasny ŭrad Litvy maje ŭstrymać vypłatu hrošaŭ praznačanych na relihijnyja i kaścielnyja spravy roznych vieravyznańniaŭ, a praznačyć henyja sumy na aśvietu i abiaśpiečańnie zdaroŭja nasielnictva.

Palicyja na asnovie zahadu dyrektara Departamantu Palicyi vykonvaje ŭžo svaju słužbu biaz humovych pałak, bo śćvierdžana, što byli vypadki, kali palicyjanty ŭžyvali ich začasta i biez patreby.

Vielmi važnaje pasiedžańnie adbyłosia nadoviačy ŭ mahistracie m. Vilni, na jakim pastanoŭlena staracca zaraz-ža dać pracu ŭsim biezrabotnym i prasić źmianić paŝpartavy zakon tak, kab było pryznavana hramadzianstva ŭsim žycharam, uradžanym na terytoryi Litoŭskaj Respubliki, abo katoryja tut žyvuć niekalki hod. U spravie realizacyi hetych pastanoŭ 3 h. m. vyjechaŭ u Koŭna burmistr m. Vilni A. Krutulys.

Prafesijanalnyja Sajuzy rabotnikaŭ m Vilni a taksama i biuro Kamunistyčnaj Partyi Litvy buduć miaścicca ŭ budynku byŭšaha „Banku Krajovaha Haspadarstva" na vulicy Hiedymina (b. Mickieviča).

Vialiki kancert Čyrvona-armiejskaha ansambla pieśni i tancaŭ adbyŭsia 2. h m. u Koŭnie. Pašla skančeńnia vystupleńniaŭ u Koŭnie, ansambl hety vyjedzie ŭ inšyja miesty Litvy.

Abnižeńnia płaty za kvatery starajecca Sajuz Kvateranajomščykaŭ u Vilni i ŭ hetaj spravie vysłaŭ specyjalnuju delehacyju da centralnych uładaŭ u Koŭnie. Adnačasna vilenskija administracyjnyja ŭłady pačali vostruju baraćbu z tymi damaŭłaśnikami, jakija starajucca padvyšać płatu za kvatery koštam niezamožnych žycharoŭ i ŭžo pakarali niekalki damaŭłaśnikaŭ, siarod jakich jość hrafy Tyškievičy, Platery i inš.

Ksiandzy ŭciekačy, katoryja prabyvajuć u Vilni, buduć pierasieleny ŭ roznyja kláštary ŭ centralnuju Litvu.

Za zakałot publičnaha supakoju i avantury pa zahadu ŭładaŭ vysłana ŭ kancentracyjny łahier 7 asobaŭ.

Leidėjas ir Redaktorius: ADOLFAS KLIMOVIČIUS Telefon u drukarniu i redakcyju 28-32. Fr. Skarynos vardo Gudų Spaustuvė, Vilnius, Pylimo g-vė 1
Vydaviec i Redaktar: ADOLF KLIMOVIČ Biel. Drukarnia im Fr. Skaryny, Vilnia, vul. Zavalnaja 1

VILNIUS Biblioteka